

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 30.10.2025 § 45

## **Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan lausunto ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi vuosille 2027–2030**

### **Miten vuosien 2027–2030 investointisuunnitelma tukee palvelujen uudistamisen strategiassa 2026–2029 asetettujen perustehtävien linjausten, järjestämisen periaatteiden ja muutoslupauksen toteutumista?**

”Lähellä ja helposti saatavat palvelut” ja ”Turvallinen ja hyvinvoiva arki”, edellyttävät investointeja, jotka parantavat palvelujen saavutettavuutta ja vahvistavat ennaltaehkäisevää työtä. Suunnitelmasta puuttuvat investoinnit, jotka tukisivat esimerkiksi perhekeskustoimintaa, yhteisötiloja, perhehoidon tai lyhytaikaishoidon kapasiteettia sekä ikääntyneiden ravitsemuksen ja toimintakyvyn tukemista. Erityinen puute on vajaaravitsemuksen seulontaa ja ravitsemushoitoa tukevien toimintaympäristöjen kehittämisessä. Nämä voitaisiin sisällyttää osaksi investointeja kotihoidon, asumispalvelujen ja kuntoutusyksiköiden kehittämisessä, sillä niiden hyvinvointi- ja talousvaikutukset ovat merkittäviä. Investointisuunnitelmassa tulee huomioida muutoslupaus ennaltaehkäisevien ja vaikuttavien palvelujen vahvistamisesta. Tulevien vuosien investointiohjelmaan voisi lisätä pilottikohteita, joissa kehitetään ravitsemus-, kuntoutus- ja omaishoidon tukipalvelujen toimintaympäristöjä.

Investointisuunnitelma tukee palvelujen digitalisaatiota ja yhtenäisiä toimintatapoja, mutta järjestämisen periaatteiden (vaikuttavuus, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus) toteutuminen jää epäselväksi. Suuria ICT-investointeja on perusteltu toiminnan tehostamisella, mutta niiden vaikutuksia asiakaskokemukseen, palvelujen saavutettavuuteen tai henkilöstön työhyvinvointiin ei ole arvioitu avoimesti. Lisäksi investointien ajoitus ei näytä tukevan oma tuotannon vahvistamista suhteessa ostopalvelujen vähentämiseen. On arvioitava, miten ICT- ja tilainvestoinnit tukevat palvelujen vaikuttavuutta ja

henkilöstön työn sujuvuutta. Lisäksi tulee varmistaa, että ostopalvelujen vähentämisen rinnalla oma tuotanto saa riittävät tilat, välineet ja henkilöstöresurssit.

Strategian mukainen perustehtävä, eli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen ei näy investointisuunnitelmassa riittävästi. Painopiste on tietojärjestelmä uudistuksissa ja toimitilojen peruskorjauksissa, mutta lähipalvelujen saavutettavuuteen, yhteisöllisiin tilaratkaisuihin ja ennaltaehkäisevien palvelujen infrastruktuuriin ei ole osoitettu uusia investointeja. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden palveluverkkoon sekä ikääntyneiden lyhytaikaishoidon ja omaishoidon vapaan mahdollistaviin tiloihin tarvittaisiin kohdennettuja panostuksia.

Kokonaisuus jää varsin kapeaksi ja painottuu infrastruktuuriin sekä digitaalisiin järjestelmiin ilman riittävää yhteyttä palvelujen sisällölliseen kehittämiseen. Lautakunnan näkökulmasta suunnitelman tulisi vahvemmin kytkeytyä siihen, miten investoinnit tukevat asukkaiden arjen palvelujen saatavuutta, henkilöstön työn sujuvuutta sekä hyvinvointialueen perustehtävän toteutumista.

### **Muut kommentit vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmasta**

Investointisuunnitelmassa tulisi arvioida tilojen omistuksen tarkoituksenmukaisuutta verrattuna vuokratiloihin. Myös lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tilatarpeet jäävät suunnitelmassa vähälle huomiolle. Ennaltaehkäisevää ja monialaista työtä tukevat perhekeskustilat ja yhteisötoimintaa mahdollistavat tilat olisivat tärkeitä investointikohteita, joilla voitaisiin parantaa palvelujen saavutettavuutta ja vahvistaa arjen tukea. Lisäksi on tärkeää arvioida, miten ostopalvelujen vähentäminen näkyy investointitarpeissa: jos oma tuotantoa lisätään, tulee investointisuunnitelmassa varmistaa riittävät toimitilat, henkilöstöresurssit ja toimintavälineet. Ilman tätä riski palvelujen saatavuuden heikkenemisestä kasvaa.

Ikääntyneiden palveluissa olisi lisäksi perusteltua sisällyttää investointeja, jotka tukevat vajaaravitsemuksen seulontaa ja ravitsemushoidon toteuttamista osana hoitopolkua. Tämä olisi vaikuttava ja kustannustehokas panostus: asiantuntija-arvioiden mukaan se voisi tuoda Länsi-Uudenmaan alueelle jopa 50 miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Erityinen puute on investoinneissa, jotka tukisivat omaishoidon ja lyhytaikaishoidon kapasiteetin kasvua. Nykyiset tilat eivät mahdollista omaishoitajien vapaiden täysimääräistä käyttöä ja ympärivuorokautisen lyhytaikaishoidon paikkoja on alueella liian vähän. Tähän liittyen tulisi harkita pienimuotoisten perhekotien ja yhteisöllisten hoivayksiköiden perustamista osaksi investointiohjelmaa.

Investointisuunnitelma painottuu tietojärjestelmä- ja peruskorjaushankkeisiin, mutta palvelujen sisällöllinen kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen jäävät taka-alalle. Jotta investoinnit todella tukisivat hyvinvointialueen perustehtävää ja strategisia muutoslupauksia, niiden tulee kohdentua myös ihmislähtöisiin palveluihin ja arjen toimintaympäristöihin, ei pelkästään rakenteisiin.